

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**In catenam super Matthaei evangelio editam - Cod. Aug.
pap. 5**

Thomas <von Aquin, Heiliger>

[Reichenau], [15. Jahrh.]

Cap. XIX

[urn:nbn:de:bsz:31-84684](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-84684)

pdicōne. Sequit̄. Et venerūt et nar-
rauerūt dñs suo om̄a que facta fuerūt
Venerūt quidem non corpore sed corde
dñs aut̄ narrat̄ est dolores et contritōes
cordis in suo affectu demerere. Sequit̄
Time vacauit cū dñs suus. Vocauit
quidem p̄ sm̄as mortis et ab h̄ seculo
migrare iussit. et dixit ei. Serue ne
quam om̄e debitū dimisi tibi qm̄ ro-
gasti me. **Crisp̄** Et qm̄ quidem p̄.
milia talenta debebat non vocauit
eū nequa neq̄ e quieratus sed mis-
eratus. Cū aut̄ contra q̄sui migratus ef-
fectus tūc dicit̄. Serue neq̄. et hoc
e q̄ dicit̄. Nōme ḡ oportuit et te
miseri consui tui fuit et ego tui m-
sertus sum. **Remigius** Et sciendū
quia fuit ista nullū r̄sim legit̄
dñs dedisse in quo de m̄at̄. quia t̄ die
iudicij et statim post hanc vitam de
argumentū exaī sūctōis cessabit. **Crisp̄**
Quia vō b̄nficio non e factū melior
relinquit̄ ut pena corrigat̄. qm̄ p̄
Et iratus dñs eū tradidit eū tor-
tibus quōsūq̄ reddet̄ om̄isim debitū
Non aut̄ simpliciter dixit. tradidit eū
sed iratus. q̄ non posuit qm̄ iussit eū
vendi. Non em̄ h̄ erat ire sed magis
amoris ad correptionē. Nūc aut̄ h̄c s̄m̄
e sup̄plia et pene. **Remigius** Dicit̄
em̄ dicit̄ deus iratus qm̄ aduersus pecca-
tores v̄ndicat. Tortores aut̄ dicit̄
demonēs quia p̄ ad h̄ pati s̄m̄t ut p̄
ditas aīas suscipiant. et pena eterne
dampnatōis eū torquent. Numquid
aut̄ postquā aliquis diuisus fuit dimissus
fuit in et̄nā dampnatōis patit̄ r̄uere
spatū corrigendi aut̄ aditū excedi. Non.
Sed quousq̄ ponit̄ p̄ in s̄m̄t. Et est
sensū. Semp̄ soluet̄ et nūq̄ p̄soluet̄
sed semp̄ pena luct̄. **Crisp̄** p̄ hoc ḡ
andit̄ q̄ q̄m̄. v̄ et̄nalit̄ p̄m̄ctur
neq̄ reddet̄ aliq̄. Quāuis aut̄ v̄reus
tabilia s̄m̄t carismata et dei vocatōes
tamē tantū valuit malicia ut et̄ h̄c
legem solue uideat̄. **Augustinus de uerbis dñi**
Dicit̄ em̄ deus dimittite et dimittet̄

vobis. Sed ego p̄or dimisi. dimittite
vobis postea. Nam si nō dimissis uo-
cabo te et q̄q̄ dimiseram tibi. replicabo t̄
Non em̄ fallit̄ aut̄ fallit̄ x̄pus qui sub
icit̄ dicens Sic et p̄r meus relinq̄s
faciet̄ vobis si nō remiser̄ vnus quisp̄
s̄i suo decordibus v̄ris. **Arhelus** e s̄m̄
ut clames ore et dimittas ore corde q̄
ut p̄s blaudus ore in corde. Nō em̄ dñs
siddidit decordibus v̄ris. ut si p̄ caritate
in p̄m̄tis disciplina. decorde letitias
nō reddat. Quid em̄ tam p̄r q̄ m̄de
aus ferens ferramētū. Sicut̄ m̄vltus
ut homo sanet̄ quia si v̄lms palpā
homo p̄ditur. **Jerom̄** q̄ deo eā dñs
addidit. decordibus v̄ris. ut om̄es pla-
cōm̄ fiteat̄ pacis aut̄et. P̄cipit̄ ergo dñs
petro sub compācie regis dñi et fuit q̄
debitor p̄. milia talentorū ad dñm̄ rogans
impetravit̄ veniam ut ap̄e quas dimittat
q̄suis suis innotā peccantibus. **Oriḡ**
Vult̄ ead̄ dicit̄ docet̄ facile nos eē ad
indulgendū eis qui nocuerūt nobis
maxime si satisfecerunt et dep̄ant̄ p̄
venia dari. **Yabanius** Allegorice aut̄
fuit hic qui p̄ milia talentorū debuit
iudicatus e p̄plus decalogū legis as-
tutus cū dñs sepe dimisit̄ debita
qm̄ in angustiis constatit. illius m̄am
dep̄arunt. Sed liberati om̄s debitores
accione repetebant. et aggenali p̄to
q̄ s̄bi ob noxio crucifione et timorib̄
legis expeunt̄. Sed et p̄sctas et aptos
trudelit̄ trucidavit̄. v̄nde tradidit̄
eos in manus r̄onoz̄ uel malignorū
sp̄itū qui et̄m̄s cruciatib̄ eos p̄m̄ct̄.
Sequit̄ Capitulum xviii

Factū e cū con-
sinnasset. **Crisp̄**
in om̄el. dñs p̄s
uideat̄ relinq̄ens
p̄t̄ cap̄ emulacōm̄
nūc ibide iā t̄mo
vatur quia passio
p̄ om̄is futura erat nō ad uideam̄ in
t̄m̄ ascendit. sed m̄m̄as uidee. v̄m̄

149
dicit. Et factum est cum transisset the
sermones istos migravit a galilea **Vaba
nus** hinc ergo incipit narrare quod in
iudea fecit docuit siue passus est. Et post
quidem transiit ad orientem deinde
etiam ab iordane quoniam venit iericho beth
sage et ierusalem unde sequitur. Et venit
in fines iudee transiit ad orientem **Crisostomus** super
matthiam quod iustus dominus omni qui se di
ligit alias suos ut alias non contempnat
Jeromus sciendum est autem quod omnes
israhelitarum promissa generaliter iudea dicebat
ad opacum aliarum gentium promissa meridi
ana eius plaga in qua habitabat tribus iu
da et tribus beniamin specialiter dicebat
iudea ad distinctionem aliarum regionum quod
ipsa promissa continebantur. et samaria galilea
et decapolis et relique alie sequitur. Et
scite sunt enim turbe multe. **Crisostomus** super **matthiam**
pducebant enim quod puuli filii presertim post
longe persistentem spem aut tempus pro
persistentibus pignora caritatis reliquit filius
temeraria sanitate unde dicit. Et cura
uit eos ibi. **Crisostomus** Considerandum etiam
quod nec doctrine verba contumeliosus dominus
in se habet. nec signorum operum. Sed mirum
quidem hoc mirum illud facit ut a
signis credibilis apparet in his quod dice
bat ex sermone autem doctrina utilitas que
erat in signis ostendit **Origenes** sanauit
autem dominus turbas transiit ad orientem ubi bap
tismum dabat. Ne enim dominus apostolicis
et similibus saluaret in baptismo et multi
quidem scilicet christi sicut turbe tamen non
surgentes ut mattheus qui surgens secu
tus est dominum. **Vabanus** Curat etiam gale
leos in iudea similibus ut peccata gentium
tam veniant que iudee paba admittet
Crisostomus in omni. Curabat siquidem christus
homines et illis beneficiens et pro eos multo
alijs horum enim saluatis alijs erat occasio
diuine cognationis sed non pharisaei qui ex
signis duriores fiebant unde sequitur
Et accesserunt ad eum pharisaei temptantes
et dicentes Si licet homini dimitte ux
orem suam ex qualicunque causa **Jeromus**
ut qui comitatus eum teneant sologismo

et paba respondit pateat capiti dei
dixit dimitte uxorem qualibet ex causa
et dicendi aliam pudicam predicatori sibi
videbit dice qia. Sim autem vidit non solum
obscam debet dimitte quod sacralogis reus te
nebit. et aduersus doctrinam moysi et dei facit
Crisostomus in omni. Intue autem et ex modo inter
pacione malicia. Dominus enim supra de lege
hac disputauit ipsi autem quod iam nullo
dicto interrogant si licet opacum quod obli
tus est cor que dicit **Crisostomus** super **matthiam**
Sicut autem si iudeus hominem assidue a
marias medicas colente intelligit quod
in firmus est. Sic et cum iudeas videt
siue muliere dedit dimitte uxorem
aut vires interrogantes. cognosce quia
vir ille lastiuus est. et mulier illa me
retro. Nam in matrimonio castitas de
lectat. libido autem quod vniuerso coniugii colli
gata torquet. Sciebant autem quod nulla
tam vdonea helant circa dimitte uxorem
uxores propter sola turpitudinem. et alias
atque alias sibi iugebant. Inuenerunt autem
interrogare ex quibus causis ne se ipsos
intra angustias certarum causarum asseru
gent. Sed interrogant si ex omnibus
causis licet. Sciunt quia modum nos
cit nec in sua temeritate vniuerso coniugii
capit capit libido. sed quoniam magis
operat magis attendit **Origenes**
Temptato autem dominus nullus discipulorum eius
qui potius est adducendum generaliter se
rat si temptato fuit aquilinus cum et
temptationibus ostendit dogma pietatis
Jeromus Sic autem in response sua tem
pat ut decipula transcat scriptura
sancta adducens interitum et naturale
legem prima quod dei sumus scilicet apponit
unde sequitur. Qui respondens ait eis
Non legistis quia qui fecit ab initio
masculum et feminam fecit eos. hoc in
exordio generis scriptum est. dicendo
autem masculum et feminam. ostendit scilicet vi
tanda coniugia. Non enim aut masculum
et feminam quod ex parte repudio quebat
sed masculum et feminam ut vniuerso coniugii

conserua noctent **Rabina** Salub' aute
consilio dei futu e' ut parcom sui carnis
vni amplectatur in secula nec ap' puerit
de diuersim quod dese cognoscat fabricatu
Crisp' sup' a1' Si go ad h' deus mare
et femina ex vno creauit ut sint vni
quare ergo et decet vni et mulier no ex
vno uero nascit' sicut volatilia quidam
Quia deus masculu quide et femina ca
uit ppter necessitatem filiar' generandar' in
semper fuit caritatis amator. et q'ntencie
auctor Ideo illu' topu' non fruauit talibz
ut siquide uult homo nubere p' d'm p'ntida
ppam caritatis humane intelligat quid
est vni et uxor Si aut' noluit nubere
no h' necessitate nubendi p'p' q'ntitatis na
turalitatis. ne forte uideat' p' sua q'ntie
tiam alim' p'dere qui nolebat de q'ntie
sicut d'ns p'ntu' m'riom' iubet ne alt'
alio nolente se p'et. **Crisp' in omi.**
Non solu' aut' ex vno caritatis. sed
etia' ex vno legis lacoms' m'rauit q'm
vnu' oportet vni q'ntu' et m'ra' respu'
di. vnde sequit'. Et dixit ppter hoc
relinquet homo p'cem et m'cem et ad
h'ebit uxori sue. **Jeromus** Similit'
ait uxori. no uxoris et ex p'p' subdit
Et erit duo carne vna. vnu' em
est nuptias ex duobz vna carne filius
prolis sicut **Blosa** vel carne vna. i.
m'canali capula **Crisp' sup' a1'** Ergo
qui ex vno est vxor et vna carne
sunt vni. ambo relinquet homo p'cem
suum et m'cem. maior m'ra' caritas debet
de m'ra' frateres et sorores quia hi qui
ex eisd' penabus' exant' illi aut' ex du'
sib' Sed hoc magis e' m'ra' q' fortior
e' dei constitutas quod vni natiue No em
precepta dei natiue subiecta s'nt. sed na
dei precepta obtempat. Deinde sicut
ex vno nascunt' ut diuersas vias petat
vni aut' et vxor ex diuersis nascunt'
ut in vnu' ouemant. Q'edo etia' nate
dei ordinaconem loquit' Q' em e' in arbo
rubus humor hic e' in hominibus amor
humor aut' de radicibz ascendit m'herba
et sursu' transmittit' in semen Ideo pen

tes quidem diligunt. sed non sic diligunt
a filijs. homo em' no ad penes sed ad pro
creandos filios transmittit affectu' Et h'
e' q' dicit' ppter hoc relinquet homo p'cem
et m'cem et adheret uxori sue. **Crisp'**
in omi Vide aut' sapiaz doctoris qui
rogatus em' si licet. no confessim d'ns
non licet ut no turbarent. sed p' pro
bationem hoc constituit deus em' ap'ncipio
masculu' et femina fecit. et no' simplicit'
eos q'ntu' sed m'ra' iussit dimittere
et p'cem Et non simplicit' vna m'ri
dixit aduenire sed q'ntu' ex ipso modo
lacu' m'ra' m'ra' m'ra' m'ra' m'ra' m'ra'
et maiorem copula' aduicit cu' q' d'ns
Et erit duo carne vna. **Aug' 10 sup'**
gen' ad luttam hoc tame' uba cu' q'm
homo fuisse scriptura testat' d'ns in
hic deu' dixisse declarat ut hinc m'
telligemus ppter exortum q' p'cessat
in adam h' diuinitus tamq' p'fectam
dic' potuisse. **Remigius** m'ra' m'ra' et
hoc dixit de ap'ltis m'ra' et etia'
d'ns em' ihus xp'us q' petru' deseruit
cu' de celis ad terra' descendit Et m'ra'
deseruit. i. synagoga' p' m'ra' fidelitate
et adhefit uxori sue. sicut siluet etia'
et p' duo carne vna. i. xp'us et etia'
in vno corpe **Crisp' in omi** Postq'
vd' vobis legis et uerba et facta
dixit cu' p'late iam et ip'e m'ra' p'lat'
et legem induat dicens Itaq' ia no
s' duo sed vna caro. Sicut em' qui sp'ia
liter se diligit. vna aut' ee' dicit' di
centa scriptura. Adm' credentiu' erit
cor vnu' et aia vna. sicut vni et vxor
qui carnaliter se diligit vna caro di
cunt' Quem admod' igit' carne made
e' sordidu' Ita et muliere' diuidere
e' iniquu' **Aug' 10 de civ' dei** vnu'
etia' dicit' uel ppter q'ntitatis uel ppter
originem femine que de masculu' late
recreta est **Crisp' in omi** vltius aut' r'
deu' induit. dicens Ad ergo deus
q'ntu' homo non sep'et' demans q'm
et p'pter nam' et p'pter legem

conserua noctent Rabina Salub' aute
consilio dei futu e' ut parcom sui carnis
vni amplectatur in secula nec ap' puerit
de diuersim quod dese cognoscat fabricatu
Crisp' sup' a1' Si go ad h' deus mare
et femina ex vno creauit ut sint vni
quare ergo et decet vni et mulier no ex
vno uero nascit' sicut volatilia quidam
Quia deus masculu quide et femina ca
uit ppter necessitatem filiar' generandar' in
semper fuit caritatis amator. et q'ntencie
auctor Ideo illu' topu' non fruauit talibz
ut siquide uult homo nubere p' d'm p'ntida
ppam caritatis humane intelligat quid
est vni et uxor Si aut' noluit nubere
no h' necessitate nubendi p'p' q'ntitatis na
turalitatis. ne forte uideat' p' sua q'ntie
tiam alim' p'dere qui nolebat de q'ntie
sicut d'ns p'ntu' m'riom' iubet ne alt'
alio nolente se p'et. Crisp' in omi.
Non solu' aut' ex vno caritatis. sed
etia' ex vno legis lacoms' m'rauit q'm
vnu' oportet vni q'ntu' et m'ra' respu'
di. vnde sequit'. Et dixit ppter hoc
relinquet homo p'cem et m'cem et ad
h'ebit uxori sue. Jeromus Similit'
ait uxori. no uxoris et ex p'p' subdit
Et erit duo carne vna. vnu' em
est nuptias ex duobz vna carne filius
prolis sicut Blosa vel carne vna. i.
m'canali capula Crisp' sup' a1' Ergo
qui ex vno est vxor et vna carne
sunt vni. ambo relinquet homo p'cem
suum et m'cem. maior m'ra' caritas debet
de m'ra' frateres et sorores quia hi qui
ex eisd' penabus' exant' illi aut' ex du'
sib' Sed hoc magis e' m'ra' q' fortior
e' dei constitutas quod vni natiue No em
precepta dei natiue subiecta s'nt. sed na
dei precepta obtempat. Deinde sicut
ex vno nascunt' ut diuersas vias petat
vni aut' et vxor ex diuersis nascunt'
ut in vnu' ouemant. Q'edo etia' nate
dei ordinaconem loquit' Q' em e' in arbo
rubus humor hic e' in hominibus amor
humor aut' de radicibz ascendit m'herba
et sursu' transmittit' in semen Ideo pen

est uxorem dimitte. Pter nam quide
quia una caro diuidit. Pter legem aut
qm deo copulante et iubente no diuidi
uxor dimitte. **Jeromus** deus em quis
vna faciendo carne viri et femine. hanc
ergo homo no pot separe sed solus deus
homo sepat qm ppter desideriu pde ux
oris pma dimitte. Deus sepat q et q
iure erat qm ex consensu ppter firmitatem
dei sic homo uxores q no hentes. **Augu**
con faustum Sicut iudei ex libe moysi q
vnicu no ee uxore dimittenda qui fm
voluntate legis moysi arbitrabant se
faci ai dimittent. Simul et illud hic ipso
epo attestante cognoscimus deum fecisse q
iuvisse masculu et femina. qd mamethei
negant dampnant xpi euanglio resis
tes. **Crisostomus** sup **act** Grauis e aut for
matus interptacio castitat. sed cont
rom inde non pnt vitari tm credere
no acquiescit. Conferunt ergo se ad par
tium moysi sicut homines mala causd
hntes q fugiunt ad potentes viros. ut
et se p uisita non pnt vmeant per
pnam. Unde sequit dicit ei quid
ergo moyses mandauit dari libellu re
pudiij et dimitte. **Jeromus** qd puit ca
lumpniaz qua pauant licet dms non
pnam smaz ptulcit sed veris hystorie
mandatoris dei fuit recordatus. **Cris**
in am Si aut dms aliena eet a ve
ti testamento no decessisset ad moyse
neq que sua sint misset veteribus
querere. Sed in effabilis xpi sapia
phis excusando rndit. Unde sequit
Et ait illis qm moyses ad duricia cor
dis vni pmisit vobis dimitte uxores
vras. In quo liberat moysen ab accusa
tione et totu in illor caput guttit. **Augu**
contra faustu Quarta em erat duricia
que nec libelli meponcom ubi dissuade
di locus iustis et prudentibz tribueba
solui et flecti posset ad recipiendam
uel reuocanda quingij caritatem. Porro
q calliditate reprehendat mamethei mo
ysen tamq auaritia dirimentem p libellu
repudiij et laudant xpm tamq eius mor

umailu con firmantem. cu scdm sua sacra
legem finam moysen laudare debuerunt.
separat qd dyas quibocet et xpm virtutae
dya ligamenta solidantem. **Crisostomus**
Deinde quia graue erat quod dictu erat
statim reducat simonem ad antiquu lege
dicens Ab im ad aut non fuit sic. **Jeromus**
Et dicit huius est. Numquid pot sibi ee
grauis ut aliud no iussit et smaz sua
naus frangat impio. Non ita sentend
est. Sed moyses ai videt ppter desideriu
quingij scdaz. que uel ditiores uel umio
res uel pulchriores cent pmas uxores
interfici. aut mala vna ducere maluit
indulge distidit q adia et homicidia
psequere. Simul q considerat q no dno
ppter duricia cordis vni pmisit uoluit
deus sed moyses ut iuxta apm consti
cet homo non impui dei. **Crisostomus** sup
act pterea bndixit quia moyses per
misit hoc no precepit. Et em papma
semp volumus. Et aut pmittimus uole
tes indulgentia quia malo uoluntatem
homi ad pleni phibe non possimus. q
misit ergo uoluit face mala ne faceret
peiora qd ho vobis pmittendo no vob
dei iusticia mrauit sed apito abstulit
culpa peccandi ut q scdm legem
agentibus vobis peccatu vrm no m
deat peccatu. Dico aut vobis id. **Cris**
in am Quia os corp opilauid ia ai
aucte legem induit dicens. Dico aut
vobis quia quicunq dimittit uxorem
sua nisi ob fornicationem et alia duxerit
meritat. **Augustinus** forte aut dicit
aliquis qm ihus dicens. Quicunq di
mittit uxorem sua nisi ob fornicatione
pmisit uxorem dimitte que admodu
moyses que retulit ppter duricia cor
dis iudeor h precepisse. Sed ad h re
ponderidu e. qm si scdm legem adul
ta lapidat no scdm h intelligit res
turpis ppter q moyses pmittit libellu
repudiij. Nec em in causa adultij op
tebat libellu dare repudiij. Sed for pcam
moyses omes culpa mris turpem rem
appellauit que si in uenta i uxore

scribitur a libellis repudij. Querendum
est autem si propter solam carnem fornicationis
dimittit uel uel uxorem quid est. Si in
non fuit fornicata. sed aliud quid grauius
fecit ut puta ueneficia in ueniatur. a
interfectio filiorum. Sed dominus exponens
rem alibi dixit. Qui dimisit excepta
causa fornicationis facit eam meretricem dicitur
ei secundum seculum impudicam. **Jeromius**
Sola ergo fornicatio est que uxoris com-
it affectu. immo cum illa ratione carnis talia
dimittit et si fornicatione sequitur amato
non debet teneri ne minus quoque sub ma-
ledictione faciat dicente scriptura Qui
adulterum tenet stultus est et impius
Crisostomus super apoc. Sicut enim maledictus
est et iniquus qui castam dimittit.
Sic fatuus et iniquus qui retinet me-
tricem. Nam patrum turpitudines
et qui crimine celat uxoris **Augustinus de adul-**
terio meo quingy. Non tamen est turpis
nec difficilis etiam post peccata et pur-
gata adultera reconciliatio quingy ubi per
clauces regni celorum non dubitat fieri re-
missio peccatorum non ut per uirum diuor-
tium adultera reuocet. sed ut christi conspe-
ctum adultera non vacet. **Crisostomus super apoc.**
omnes autem res per quas causas nascuntur
per ipsas absoluitur. gratia enim non
facit carnis sed uoluntas. Et id illud
non soluit spatium corporis sed spatium uo-
luntatis. Ideo qui dimittit coniugem suam
et aliam non accipit ad hunc maritum et
ita et si corpore iam separatus est tamen
adhuc uoluntate coniunctus est. Si ergo
aliam accipit tunc primo dimittit et tunc
dominus non dicit qui dimittit meretricem
sed qui aliam ducit. **Fabianus.** Una
ergo plurimum carnalis est causa. scilicet for-
nicatio. Una spiritualis hec est timor dei
ut uxor dimittat. Nulla autem causa est
ut uiuente ea que relicta est aliam ducat.
Jeromius potest etiam accidere ut aliam
calumpniam faceret in nocenti uxore et
ob seculam copulam impudicam. uel et
meretricem impudicam. Ideo sic potest dimitti
te uel uxorem ut secundum seculum

uicente non habeat. Nec non quia potest
euenire ut iuxta eandem legem uxorem
marito daretur repudium eadem cautela pro-
cipitur ne secundum accipiat uirum. quia me-
retrix et que semel adultera fuerit obpro-
briam non timebat. sed non nubere propter
uero et si talem duxerit sub altero time-
bit unde sequitur. Et qui dimissam duxerit
meretricem. **Glosa** Accipientem tunc et
adultera non timeat obprobrium dicitur ei
discipuli et **Jeromius** Graue pondus
uxor est si excepta causa fornicationis ea
dimittit non licet. Quod enim si temulenta
fuit si uariata si malis moribus te-
nenda est. Videntes ergo apostoli graue
uorum iugum proferunt motu animi sui
Unde dicitur. Dicitur ei discipuli eius
si ita est causa hominis ad uxorem non ex-
pediit nubere. **Crisostomus in omni.** Leuis enim
est contra gratia concupiscentia plura. et tamen
si ipsum quod ad mulierem mala. **Crisostomus**
super apoc. Non ergo dicit dominus quod ex-
pediit sed magis consensit quod non expediat
sed in firmitate tamen considerauit.
Unde sequitur. Qui dicit eis non omnes
caput. ubi istud. scilicet non omnes homines possunt
Jeromius Nemo autem putet sub ho-
uero quod addit. Sed quibus datus est.
uel factus uel fortuna introductus. quibus
sunt concessi quos ad hoc casus ad-
duxerit. Sed huius datus est adeo quod peccent
qui nolunt qui ut accipiant laborant.
Crisostomus super apoc. Ideo ergo non omnes
capere possunt quia non omnes uolunt.
palma posita est qui concupiscit gloriari
non cogitet de labore. Nemo vincat
si omnes periculum timeant. Hoc ergo quod
quidam a probo continentie cadunt non de-
bent tamen uirtute castitatis si pergruere
Sicut et qui in pingua cadunt non
examinant totos. Quod ergo dicitur quibus
datus est. Illud audit quia nisi auxi-
lium gratie accipiamus nihil nobis ualeat
habet autem auxilium gratie uolentibus non de-
negat. dicit enim dominus petite et in-
uenietis. **Crisostomus in omni.** Deinde

possibile h' ee videns ait. Sunt em
 eunuchi qui de matris utro sic nati sunt
 et sunt eunuchi qui ab hominibus facti st
 et sunt eunuchi qui se ipos castravit p
 regni celoz. de si dicit **Et cogita si ab**
 alio exasus quid utiqz facies. voluptate
 quidem p'uatus mercedem no heres.
Cris sup m. Sicut em peccatu opus
 sine voluntate no facit ita **us** uisua
 exope non confirmat nisi et voluntas
 affuit. Illa e go glorioza g'tmentia no q
 transgredi no pt. necitatis debilitas cor
 pis. Id quid completit voluntas si p
 postit **Jeromim** **Triplex** ergo genit
 eunuchoz possit quoz duo st canales
 et terti spuales. Alij em st qui deuto
 matris sic nascunt. Alij quos ut captiuitas
 facit uel delicta matronales. Tercij sunt
 qui se ipos castravit ppter regni celoz
 Et qui tu possit ee viri ppter xpm
 conuerti sunt. Istos p'mittit p'mittit su
 p'oiibus aut quibus n'itas castimonia
 e non voluntas nichil aio debet **Volauz**
 In vno em horu possit nati st in eo q
 nascit in alio n'itate salicet i eo qui
 ita factus e. In tertia voluntate qui
 salicet spe regni celest' talis ee dece
 uit. **Cris sup ai.** Et aut aliqui sic
 nascunt hac eoe fit. sicut et nascit
 sed digitos hntes aut quatuor. Si em
 deus sicut ab initio constituit vnaqz
 natura sic dimittet illa in mutabilit
 semper in suo ordine p mane mobilioz
 deducetur cora hominibus opatio dei so
 ergo meredu na vero g'it con suam
 natura ut semp deus n'az opifex in
 memoria redicat **Jeromim** **Postiqz**
 et aliter dicit. Eunuchi sunt ex matris
 utro qui frigidioris ne sunt nec libidi
 appetentes Et alij qui ab hominibus fut
 quos aut phici faciut aut q' adoloz
 culeu emolluit in feminas uel p'suasioe
 heretica smtant castitatem ut mena
 ant religionis castitatem Sed nullus
 corp' q'sequit regni celoz nisi qui se
 ppter xpm castravit. Unde in fecit **Et**

pt cape capiat. Ut unusquisqz q'sidet
 vires suas. Vtqz possit v'g'malia et pu
 dicitie implere p'cepta. p' se em castitas
 blanda est et quelibet ad se allucens
 considande st conus ut qui p' cape capiat
 que honorantis dm vox est et milites
 suas ad pudicitie p'mu cantantibus q' q'
 pt p'ingnare p'ingnet et fiet ac triu
 phet **Criso** **omelia** Cu aut dicit
 Qui se castrauerit. No mebray d't
 abstinentem sed malay cogitacoem mte
 rempcom' ayaledtor em e obnoxius q'
 melius absidit. Item que hominadario
 sunt talis p'smittit Et mamegeis qui de
 trahunt creaturis trahit ocaz et cad
 ai genitalibus mebra detruatibus m'q
 agit abside em mebra demomace sep
 tatis e. Sim aut. que dicit st neq' q'u
 pia mansuetior ita fit sed molestior. U
 unde em h' fontes p'ima quod i nobis
 est et papue p'posito i q'm'et' et m'ete
 negligencie Et si ipa sobria fuit n'aliu
 motiu nullu e notumtu. Nec ita ab sti
 so mebra q'p'mit temptacoem et t'ingulli
 tatem facit ut cogitacoem t'iemu. **Tuc**
 oblata **pei** **Criso sup ai.** Dns de
 castitate smonem fecerat audientes
 aut quida obtulerut ei in fantes cas
 titate m'udissimos putabant em quid
 dns corpe m'idos tm laudaret et hoc
 e q' dicit. **Tuc** oblata p' ei puili ut
 manus eis in ponet et oraret **Diage**
nec Nam em p'cedentibus v'itibus
 eius expta erant qm p' m'op'com' ma
 niu eius et oram repellunt mala adf
 serut ergo ei puos consp'derantes qm
 t'pole e ut postquid p' tactu dns dedit
 eis d'ma v'tutem ut ruina aut demoniu
 aliqd tangere eos possit **Remigius** Con
 suetudo ead fuit apud veteres ut puili
 offerent semoribz q'is corp' manu uel
 ore b'ndicent et iuxta hanc q'suetudinez
 puili oblata p' dno **Criso sup m.**
 Caro aut. quid delectat in bonu. facile
 obliuiscit bonu. v'aleu aut quod audiret
 actinet et sp. An modicu aut xpus
 ataprens p'm dicit. Nisi fit fuit

staut puulus ista non in tabernaculo in
regni celorum Et ecce statim obliti discipuli
puuli puulis innocencie vocabant puulos
ad xpm qui indignos accede unde scilicet
discipuli aut marpabant eos. **Luc 9**
Non quo nollent eis saluatores et
manu et voce benedicti sed quod non dicitur
hentes plenissimam fidem putarent
cum in similitudine aliorum hominum offerretur
in portu tatem lassari. **Crisostomus in omni**
vel discipuli expellebant puulos ad
dignitatis xpi. Dns autem docens eos
moderata sapere et timore gaudere
mildam. accepit puulos et rursus
tenuit eos et talibus regni celorum
permittit. Unde sequitur ihesus autem ait
eis. **Sinite puulos venire ad me et**
nolite eos prohibere talium enim est regnum
celorum. **Crisostomus super mattheum** Quibus enim mecum
appropinquare xpo si repellat ab eo
simplex infantia. Ideo dicit. Nolite
prohibere eos. Nam si facti sunt
quid vetatis filios ad patrem venire.
Si autem peccatores facti sunt ut quid
simul condemnationis profertur antequam
culpam videatis. **Jeromus** Signa
ter autem dicit. Talium est regnum celorum
non istarum ut ostendat etatem regnare
sed maiorem et hij pios habent inno
centiam et simplicitatem primam regni
ti. Sequitur et cum imposuisset eis
manus abiit inde. **Crisostomus super mattheum**
Dns locus in seuit omnes puulos ut
filios suos sacerdotibus offerant. No
enim sacerdos manus imponit sed puulus
in manus nate manus imponit. Si enim
qui estas suas pro oratione offert deo sancti
tatis eas manducat sanctificat et
prohibum dei et orationem ut apostolus dicit
quanto magis puulos offerri deo et sancti
ficari necesse est. Causa autem sanctificandorum
est hoc est quod totus mundus in ma
ligno portus est. Unde et res cor
porales que sunt magna pars

mundi in maligno portus sunt. Con
sequenter et in fantes qui nascuntur et
ipso quantum ad carnem in maligno portu
sunt. **Origenes** Puulos autem in fante
dicimus qui in xpo adhuc canales sunt
et lacte opus hentes. Qui autem proficiunt
uerbi doctrina simpliciores quidem et
qui puilem formam habentes quo mittuntur
ad huc nati sunt qui offerunt salua
tori puulos et in fantes. Qui autem vi
dent se proficiunt et ideo sunt discipuli
ihesu puulos quod distant rationem iusticie de
puulis reprehendit eos qui pro simplicitate
doctrinam puulos et in fantes. et unquam
adhuc eruditos offerunt. **Origenes**
Dns autem hortans discipulos iam viros
constitutos condescendens utilitatibus
puulorum ut fiat puulus qui puulus. ut puulos
luccent. dicit. Talium est regnum celorum
Nam et ipse cum in forma dei esset
factus est puer. hoc ergo attendere
debemus ne ostentatione sapientie ex cellen
tioris et profectis spiritualioribus contempna
mus qui magnum puulos ecclesie prohiben
tes puulos venite ad ihesum. **Origenes** autem
puulus non omnia dicitur sequi puulos. in
posuit eis manus ihesus et veritate
relinquens in eis pro tactu abiit ab
eis qui non potentibus sequi xpm stant
aut discipuli eius profecti. **Remigius**
ambrosius etiam in portu benedixit pu
ulis significans quod humiles pro digni
sunt gratia et benedictione. **Glossa**. Im
posuit etiam eis manus ut viros qui
nentibus gratiam sui auxilij conferenda
significaret. **Hylericus** Infantes in
gentium forma sunt quibus pro fidem et
auditu ostendit. **Origenes** plus reddit. **Origenes**
ex affectu primo saluandi istos ad ista
inhibent accedere quos dicit aut non op
tere prohibi unquam enim spiritus sanctus pro in
posuimus manus et precationem testante
legis que erat genibus largiendum
Et ecce unus est. **Abanias** Audi

erat forsitan homo iste adno tm
 eos qui volunt puulas similes ee dig
 nos introitu regni celestis. et ideo cer
 rior cupiens ee no per parabolas sed
 apte postulat exponi quibus mris vi
 tam eterna consequi possit Et id dicit
 Et ecce unus accedens ait illi agra
 bone qui boni faciam ut hcam vitam
 eternam. **Jeromus** Iste qui mtrogat
 et adolestens et dives erat et supba
 et non voco distentis sed temptantes
 mtrogat quod exco placere possimus
 qd dicente sibi dno Si vis ad vitam in
 gradi sua mandata Inversim fraudule
 ter mtrogat que sut illa mandata
 si non et ipse legere aut dno possit
 ei de h' ubere contraia **Crisostomus** in om
 Ego aute auarum quide cu et pecun
 arum amatorem nequaquam reatus dice
 qua et xpus talem cu ee redarguit
 similitate aut neqam quia no sepius
 e demeritis iudicare et maxime ac
 cusando avarus aut hanc suspitione
 destruit dicit em qd occurrens et ge
 ni flectens rogabat cu et qm mpr
 riens cu ihus amavit eu Si etiam
 temptans accessisset demerisset h
 nob evta sicut in alijs facit Si aut
 et ipse pluisse xpus cu no pmpisset
 latere sed redarguisset manifeste aut
 occulte in simiaisset h' aut non facit
 Sequit em dno dicit ei Quid me
 mtrogas de bono **Augustinus** de can sensu
 ewange. p' aut videt distare ali
 quid qd hic scdm matthm dicit. Quid
 me mtrogas de bono. Scdm alios.
 Quis me dicit bonu Nam quid me
 mtrogas de bono ad illud magis re
 ferri pt. quod ait ille querens Quid
 boni faciam sibi em et bonu nascit
 et in trogatio est agra aut bone no
 du e mtrogatio Comadissime ergo
 intelligit vtrup dictu Quid me di
 cis bonu et mtrogas me de bono. **Je
 romus** Quia vero nigrm vacuat
 bonu et no dm vel dei filiu con ff

sus erat dixit Quidus sm hamer co
 pacone dei non ee bonu De quo dicit
 Confitemi dno qm bonus. Et ideo dicit
 Unus e bonus deus. Ne quis aute
 putet qd bonus deus dicit excludi abo
 mitate filiu dei legimus in alio loco pa
 stor bonus ponit vitam suam p ovis suis
Augustinus 1° de civitate dei Vel quia ille
 vitam eternam querebat iura aut ena
 e in illa contemplata qua no ad pena
 videtur deus sed ad gaudiu sempit
 nu et no mtelligebat cu quo loqueba
 qui tantum cu filiu debemus arbitra
 bat No dicit Quid me mtrogas de
 bono. et vacas me. s' quod videt nigrm
 bonu. hoc forma filij hominis appetit in
 iudicio non tm iustis sed etiam impijs
 et ipa usqz malu eis erit quia pena
 lis erit. Est aut visio forme inde t
 qua equalis sum deo Ille ergo unus
 deus p' et filius et sps scs ipse qd
 plus bonus quia nemo videt eu ad
 luctu et planctu sed tm ad salute et
 leticia veriam **Jeromus** Saluator t
 in bonis testimoniis no renuit sed
 nigr absp deo excludit errorem Que
 aut utilitas e ut ita respondet No
 dicit em cu paulatu et erudit libere
 ab omi adulatoe et ab hys que p' p' p'
 terro cu abducens deo adhere suadet
 et futura queret et nosse eu qui ve
 est bonus et radix et fons omnis sap
 bonay **Dugens** Indit etiam sic
 xpus ppter eu qui dixit Quid boni
 faciam. In em dedimamq amalo et
 facimq boni qntad ad compacant cetoz
 homi dicit bonu quod facimq qntad
 aut ad vitatem scdm qd hic dicit p' q
 e bonus. Bonu nrm no e bonu. di
 cere aut p' quis qm sciens dno p' p'
 cu mtrogantis non ee ut faciat vel
 humanu bonu dixit. Quid me mtro
 gas de bono. ac si dicit. Omni ps
 impatus ad ea que dicitur cur me m
 terrogas de bono post hoc aut dicit
 Si vis ad vitam ingredi sua mandata

Vbi considera qm̄ ad huc q̄ opta vi-
tam consecuto respondit. Si vis adu-
ingredi. Sedm̄ em̄ om̄i modū homo ē
opta vitam qui ē opta sū qui dixit.
Ego sum vita. Alias em̄ om̄s qui super-
terram est q̄uis iustissim̄ p̄ quōdē in
vmbra ēe uite non aut̄ in ip̄a vita tū
sūt corpore mortē circūdat. Interbit
aut̄ quis mortem abstinens se ab opibz
mōtuis appetens aut̄ opera viuā. Et
aut̄ et uba mortua et vba viuā. et
cogitacōes mōtue et cogitacōes viuē
Et id̄ dixit. Si vis adu-
ingredi. **Augustinus delibis d̄m̄**
Et cetera dixit. Si vis ~~ad vitam in-~~
gredi venire ad vitam. sed si vis in-
gredi ad vitam cam diffinens vitam
que fuit cetera vita. hinc ergo conside-
randū est que admodū amanda sit cetera
vita. qm̄ sic amat̄ misera ista et qm̄
simenda vita. **Vernigius** demōstrat
aut̄ hys verbis. quia lex sua imple-
toribus non solum bona temporalia da-
bat sed etiam vitam eternā. Et quia
hec audierat sollicitus factus mēto
gavit. Unde seq̄. dicit illi dicit. **Itē**
f̄ in om̄i hoc aut̄ non temptans dixit
sed estimans alia q̄d̄ precepta esse
p̄ter legula que uite causa sūt. et
Vernigius ih̄s vō q̄ in firmo cō-
desine clemētissime legis p̄cepta ex-
posuit. Seq̄. ih̄s aut̄ dixit. No-
homadū facies. Non facies furad.
Non fulsē testimoniu dices. honora
p̄m̄ tuū et mēm̄ tuā. Quorū p̄-
ceptoz̄ oportio p̄quos s̄m̄a qua dicit
et diliges p̄m̄m̄ tuū sicut teip̄m̄.
Vt em̄ ap̄t̄ dicit. Qui diligit p̄m̄
legem impleuit. Quēnd̄ est autem
quare d̄m̄ em̄ scade tabille p̄cepta
q̄memorauit. Id̄circo salicet. quia
forte iste studio suo erat mdilcōe dei
sue quia dilcōe p̄m̄m̄ gradus est. as-
cendendi ad dilcōem dei. **Vergenes**
f̄sitan aut̄ ista p̄cepta sufficiūt
ut m̄p̄cipū ut ita dicam uite ingre-
diat̄ quis. Non aut̄ sufficiūt hec

vel alia similia istis ad meliora uite intro-
ducē quequā amant̄ p̄terit om̄i man-
datoz̄ istoz̄ nec m̄p̄cipū uite intravit.
Oris in om̄i Quia ergo d̄m̄ ea p̄cepta cō-
memorauit. Et erant ex lege idē seq̄.
dicit illi adolēscens. hec om̄ia custodiū a
iuuētute mea. Et nos hic sciat̄ sed rōs
interrogat. Quid ad huc mēgi deest.
Quod et ip̄m̄ p̄m̄ erat vchēntes de
p̄deri. **Vernigius** illis aut̄ qui ingra-
p̄fecti ēe volūnt. andit qualiter ad per-
fectionē venire p̄nt. vnde seq̄. dicit
illi ih̄s. Si vis p̄fecti ēe et vende
om̄ia que habes et da paup̄ibus. No-
tanda sūt ista vba. Non em̄ ait
d̄m̄. Vade et manduca om̄ia q̄ h̄es.
sed vade et vende. Et non ait aliq̄
sicut Ananias et Saphira. sed omnia
Et pulchre subiūgit. que habes. Illa
em̄ habem̄ que iuste possidem̄. Illa
ergo que iuste possidem̄. vendenda sūt.
Que vō in iuste. p̄ exganda illis qui
bus fuerunt ablata. Nec ait da p̄m̄
me aut̄ diuitibus a quibz accipēs si-
milia. sed da paup̄ibus. **Auḡ de opibz**
monachoz̄. Nec attendend̄ in quibz
monastis vel in quo loco indigentibz
f̄ribz hoc q̄ h̄et aliquis impendit
om̄i em̄ op̄m̄oz̄ vna respublica ē.
Et id̄ quiquis op̄m̄us nēca vbiq̄
erogavit. vbiq̄ etiam ip̄e quod nēca
ē sibi accipit. d̄co q̄ est op̄m̄ accipit.
Pabanus. Etē dicit̄ vicas homibz
p̄p̄itas audim̄. Actua ad p̄ p̄tinet.
Non scides et cetera legis mandata
Et q̄templatiua ad quā p̄tinet. Si
uis p̄fecti esse actua ad legem p̄-
tinet. Contemplatiua ad oim̄ d̄m̄
sicut vetus nouū p̄cessit testamentū
ita bona actio p̄cedit q̄templacōz̄. **Auḡ**
cōi faustū. Nos tamē illi soli qui ut
sūt p̄fecti vendit̄ vel dimittit̄ om̄ia
sua p̄tinet ad regnū celoz̄. sed hinc
militie xp̄iane p̄ter quodā q̄m̄cū cal-
tatis subiūgit̄ etiam quedā s̄p̄endia
militacōe cui dicit̄ in fine. Qui
et deditis mēgi manduca ē q̄ ab sit ut
istos a mandac̄ euangelic̄ alienos

et aucta etia sepandas iudices **Jerom?**
m. Pla con vigilanti Quia aut vigilans
 aus. asserit eos melius facere qui utrum
 rebus suis et paulatim fructu possessionu
 paupibus diuidant quod illos qui posside
 ombus. vendidatis semel omnia largiant
 no ame eis sed adeo respondebit. Si uis
 ee pffus vade et vende omnia ip. Iste
 que tu laudas secundus aut tertius q
 dus e que et nos recipimus dimisio sua
 pma scilicet et tertius pferenda. **Vena-**
dius de ecclesiasticis dogmatibus Bonu
 e em facultates cu dispensaco paupib;
 ergatis. melius e em p intentioe p
 dimi n simul donare et absolutu plicatu
 ege cu xpo **Crisostomus in om.** Et quia de
 pecunijs erat sermo a quibus deu
 dari admonuit audit q ampliatu hys
 retribuere quanta tu manus e celu x
 to dicit. Et habes thesauru in celo. In
 thesauro em copiam et pmanencia retu
 bucois ostendit. **Origenes** Si aut
 ame mandatu in h. verbo implet. Dilige
 ges proxima tuu sicut te ipm pffus
 aut e qui impleuit ame mandatu quod
 dno dicenti adolescenti. hec omnia ser
 uauit iuuetute mea q non diu pffo
 diat. Si uis pffus ee. forte aut pait
 diliges proxima tuu falleret non adno
 pntu e p ab aliquo additu. q nec
 marcus nec lucas hnt locu expones
 addiderunt. vel aliter scriptu e in euo
 scdm hebreos q tu dixisset dno ei. Va
 de et vende omnia que habes cepit duces
 stape caput suu. Et non placuit ei. Et
 dixit ad eu dno. Quis dicit feci lege
 et phetias qm scriptu e in lege diliges
 proxima tuu sicut te ipm. et ecce mlti
 fides tu filij abrahe amati p sterco
 moientes pfama et domus tua plena
 e mltis bonis et no egredit orali
 quid exca adeos. Volens ergo dno ar
 guere diuitem illu dicit p. vis pffus
 esse vade et vende omnia que habes
 et da paupibus. Sic em appetit q di
 liges proxima tuu sicut te ipm. Sed
 p pffus est qui ht omes virtutes
 quomodo fit pffus qui vendidit oia

sua et paupibus dedit. ponamus em aliq
 hac fecisse. suo statim exite sine ira sine
 gratia sustinens omes vitios et deponit
 malicia vniuersam. Sapienti ergo videbit
 forsitan dicere qm qui paupibus tradidit
 bona sua opoz oribus adiuuat accipies
 ad sua spullem in opiaz illaz spualem
 habundancia. Et sic hoc mo pffus p
 uis aliquas humanas hnt passiones
 aut ita. Iste qui putauit p diuitijs pau
 ptatem ut fiat pffus credens smomb;
 xpi adiuuabit ut sapiens fiat m xpo
 iustus et castus. et absq omi passioe
 non fit sic ut in ipso tpe quo tradidit
 bona sua paupibus fiat omis pffus. Et
 ex illa die incipit speculatio dei ad
 duce cu ad amos eductes. Alter aut ad
 exponit moralis dicens subaz ee
 vniuersus ac actus eius. Impat ergo
 xpus vende omes quibus ems malam
 et si trade ea virtutibus opuntib; cam
 ab omi malo paupes. Sicut em paxo
 aptor reuertit ad ipos nisi fuit filius
 patris sic vniuersa peccata reuertit ad ac
 tores eoz tu no fuit quis vtens ma
 lis eoz et sic neq dubitatio est qn pffus
 erit pffus qui sic vendidit omes suas
 facultates. manifestu e aut q qui talia
 egit. ht thesauru in celo et ipe factu
 celeste. In suo em celo habet thesauru
 glorie dei et diuitias in omni sapia dei
 talis aut parat sequi xpm quia no
 distabit ab aliqua mala possessione q
 nima xpm sequat. **Jeromina** multa
 eoz diuitias relinquentes dnm no p
 aut ne ht ad pffom sufficit. nisi post
 qtemptas diuitias saluatoretem sequat
 i relictis malis faciant bona. factus
 em factulus qtemptat quid voluntas
 et io sequit. Et veni sequi me. Se
 em dnm qui imitator deus et p
 vestigia illius gradit. Sequit dnm
 audisset aut adolescentis vba hec abyt
 trist. hec e tristitia q dicit ad mor
 tem. Causa q tristitie reddit. Erat
 em hnt mltas possessiones. i. spmas
 et trilulos que sequere dntaz pffo

cauerunt **Criso** in omi. Non em sita
detinent qui pauca hnt et qui mult
habundant et qm adiectio diuiciarum
maiore accendit flammam et violentior
fit cupido **Augo** in epta ad paulm et
thru flam. Nestro aut quomo cu super
flua trena diligunt arcus adpta qud
hcapita constringunt Nam vnde iue
ms iste tris distessit mpa quia magis
hebat diuicias. aliud e em ia molle
corporare que desint aliud id incopata
duello. **Id** illa em velud extranea
repudiant. **Id** velud mebra perdit
Scdm hystoria aut hic adolestens lau
dabilis quide e qua non accidit no ad
ultatus est. vitupabilis aut qua qris
tatus e in ubis est. Vocantibus ad ad
pffionem adolestens quippe erat scdm
uam et ppta relinques xpm abyt.
Ihus aut dixit ut **Blosa** aditione
huius auari de quo predictu est hnt
sermone doq de auaro. vnde dicit
Ihus aut dixit discipulis suis amendi
to vobis qua diues difficile intrabit
m regnu celoz **Criso** in omi. **Id** qde
dixit non pecunias detrahens sed
eis qui detinent ab ipis et disuptos
paupes contes no verendum ob mo
pian **hilarius** hnt em diuicias e
minis non est sed modus m hendo
retmendus e Nam qud quicand est
necitatus stoz si quicandi mata no
reliquat **habemus** Sed metz pecunias
hnt et pecunias amare no mlla dis
tancia est tucius aut e. nec hnt n
amare diuicias **Femigius** vn dno i
marco expones huius loci sensu. dixit
difficile est confidens m diuicias m
trare m regnu celoz illi em m diuicias
qfidunt qui omes suam spem m diuicias
collocant **Ierom** qd uia ad diuicias
hnt difficile **Agtempm** no dixit
impole e diuice intrare m regnu celoz
sed difficile vbi difficile ponit non
impossibilitas pcedit sed caritas demit
hilarius periculosa em cura est dicep
et graue omis i nocentia subit mce
mentis spu occupata. **Fem** em scali

fanulagus dei non sine seculi vicis
assequet **Criso** in omi. Quia id dno
erat diuice difficile intrare m regnu
celoz predict ad ondundu q e mposse le.
Vnde sequit **Id** itn dico vobis. factus
est camelu p forame acus transire q
diuitem intrare m regnu celoz **Ierom**
Scdm hoc nullus diuicu saluus erit
sed si legamus ysaam quo cameli ma
dvan et qsa veniant ad arim cu domo
atq mimbis et qui pus exant curru
erant m vicis p rautate distorti m g
diant portas ntm videbimus qm et
isti cameli quibz diuites campani cu
deposuit graue sarrim peccatoris et
totus corpis p rautate m trare pnt p
angustas et arced vna q ducat ad vita
Criso sup as. **Bentiu** etia aut as
simulata p tortuosos camelis m quibz
erat gibbz ydolatre qm cognicio dei e
tas e auas acus aut e filius dei au
pma ps subtilis e scdm diuinitatem
Alia id grossior scdm incarnatm eius
Tota aut recta e et mlla hnt deplex
ionem p auas voluit p rons gences
ingressa p m vitam etna. **Id** ac
q suta e m mortalitatis timca qpa e
q p m q suta carnem heracus iudicu
qpm m pnt et gentiu. **Id** acus amia
tia angeloz et homi caplauit. factus
est q gentiles intrare p forame acus
q diuites iudeos intrare m regnu celoz
Si em gentes m tanto labore duellat
abridonabilibz ydolorz a conalibz dei
culturas **Blosa** vel alie dicit. q vli
ms quidd porta erat q forame acus
dicebat per qud cameli m de porta
one et flexis gombz transire no potat
per quod signant diuites no posse i
trare vnam recta que ducit ad vnam
m si sedibz pccatibus et diuicias depositis
saltem non amando. **Greg** xxxv m x
vel noie diuicis quilibz clatid cameli
appellacoem quam condestensone signat
Camelus ergo p foramen acus tnt
tu redemptor m usq ad suscepram mo
tis p angustias motis mtrauit et passu

nis. Que passio velud acus extitit
 quia dolore corpus propugit facilius at
 ramelus foris acus quod diues regnu
 celoz ingreditur. quia nisi p[ro]p[ri]e per
 passionem suam forma nobis humilitas
 ostendet nequaquam se ad humilitate ipius
 superba nostra rigiditas inclinet. **Stif**
omelia Discipuli aut in opes existetes
 turbant p[ro] salute alioz dolentes et doc
 toz iam mistera assimetes. **Om** p[ro]p[ri]e
 Audientes aut discipuli mirabant valde
 dicentes Quis ergo potest saluus ee
Aug[ustinus] de quibus emm. Sim aut pauca
 sint diuites incomparate multitudinis
 paup[er]u intelligendum e q[ui] ames qui di
 uitas cupit induit. mo h[ic] discipuli
 aduenerunt. **Crisostomus in om[nia].** Dei aut
 opus h[ic] esse sequenter ostendit qm mit
 ta opus est gra ut homo inducens diri
 gatur. Unde sequit[ur] Aspiciens aut dicit
 dicit eis apud homines h[ic] impole cap
 deum aut anima populi sunt. per hoc p[ro]
 dicit aspiciens signat euanta q[ui] mo
 stuo sculo tuncdam corp[or]e mente intiguit
Yernigius Non aut hac sic intellige
 dum est quod possibile sit apud deum q[ui]
 diues cupidus auarus et superbus nitret
 in regnu celoz sed ut ostendat et p[ro] m[er]it
Crisostomus in om[nia] Neq[ue] etiā hoc ideo dicit
 ut resipiscat iactas et sciat ab in possibilib[us]
 abstineas. sed ut magnitudine iusticie
 considerans in filius deum rogans. Tunc
 respondens petrus **Origenes.** Audierat
 petrus verbu xpi dicentis Si uis per
 factus ee uade vende omnia que habes
 deinde considerauit adolescentem cum
 tristitia abeuntem et difficultate diuitu
 ingrediendi in regnu celoz q[ui] deo q[ui] qui
 no facile rem assumuat fiducialiter
 quesuit et si em[er]it n[on]na t[em]p[or]e exim[er]it
 Sed non n[on]na si estimata apud deum
 considerantem ex tanta plenitudine di
 lectione illa n[on]na requiritur ut etiā si mul
 tas h[ab]uisset possessiones omnia reliquisset
 Et puto q[ui] magis petrus confidens de af
 fectu suo q[ui] de ipa q[ui]tate u[er]o uoluntas
 fiducialiter interrogauit. Unde dicit Tunc
 respondens petrus dixit ei Ecce nos re

liquimus omnia. **Crisostomus in om[nia]** Qualia
 omnia o beate petre arudine recte na
 uigauit. adma quidem h[ic] dicit no p[ro]pter
 misericordiam. sed ut p[ro]pter interrogam hanc i
 opum inducat plebem Quia em[er]it dixerat
 do[minus] Si uis p[ro]fectus ee u[er]o. Ne dicat aliq[ui]
 in opum. Quod igit[ur] si no h[ab]uerit no pos
 sim ee p[ro]fectus. Interrogat petrus ut tu i
 ops distas qm in nullo h[ab]uit diuitias
 es Qui em[er]it claues regni celoz acceperat
 phis que ibi sunt iam confidit et por
 de terca[rum] omnia interrogat. Intu[us] aut
 et qualiter u[er]idet diligenter sicut xpus
 inquisiuit et em[er]it xpus aduice duo expe
 cit. Dax paup[er]ib[us] que habet et sequi
 se p[ro]pter hac ipse addit. Et secuti sum[us]
 te. **Origenes.** p[ro]t[er] dicit secuti omnia que
 p[ro] reuelauit petro ee filiu suu secuti
 sum[us] te iusticia p[ro]ficacem et h[ic] p[ro]p[ri]e
 quod q[ui] uictor ad leticia interrogat q[ui] p[ro]
 p[ro]p[ri]a et am[er]is. **Jeromius.** Quia go non
 sufficit tantu relinque uigat quod per
 factu. i. secuti sum[us] te. fecim[us] quidem q[ui]
 iussit. iussisti quod go nobis dabis p[ro]m[issu]
 Et h[ic] e quod dicit. Quod go erit nobis.
 Sequit[ur] Ihus aut dixit illis Amen di
 to uobis p[ro] uos qui secuti est[is] me in re
 gnacoe tu[us] sedet filius hominis in sede
 maiestatis sue sedebit et uos super
 sedes xpi iudicantes xpi tribus isrl.
Jeromius. Non dixit qui reliquisset
 omnia h[ic] em[er]it et Socrates phis fecit
 et multi alij diuitias q[ui]temp[er]ant. Sed
 qui secuti est[is] me. quod ipse ap[osto]l[us] e
 atq[ue] credentiu. **Yulianus.** Secuti p[ro]
 quidem discipuli xpm in regnacoe. i. i
 lauato baptis[mo] et fidei p[ro]ficacoe. h[ic]
 est em[er]it illa regnacoe q[ui] apti sut secuti
 quod lex indulgere non potuit. **Jeromius.**
 Vel aliter debet constru[er]i. Vos qui se
 cuti est[is] me sedebit[is] in regnacoe. i. qm
 mortui ex corrupcoe resurgent incor
 rupti sedebit[is] et uos in solis iudi
 tanau[is] q[ui] dempnates xpi tribus isrl
 quia uobis credentibus illi crede no
 limt. **Aug[ustinus] xx de ciuitate di.** Sic em[er]it
 caro ma regnabit p[ro] corrupcoe q[ui]

admodum uia mō regnabit p̄ fidem
Crisostomus sup̄ act. futurus em̄ erit ut r̄ die
iudicij r̄ndetur iudei. Dñe nō te cog-
nouit filii dei in corpore constituti Quis
hōm̄ uide potest r̄haurid absconditū
terru solem mibe celatū. Unde dicit gō
discipuli et nos homines sumus rursi
et obscuri implebe. Vos sacerdotes
et scribe Sed in nobis bona uoluntas
facta ē q̄ lucra rursitatis nr̄e in
nobis aut malicia facta ē q̄ caligo
sue nr̄e. **Crisostomus** in om̄i. p̄pter hō aut
non dixit et gentes et arden trax
sed tribus isrl̄ quia in eis erant edu-
tati et legibus et consuetudinibz apti
et iudei. Cum ergo dixerit iudei qm̄
p̄pter hoc non potius crede x̄p̄s q̄
lex p̄hibuit discipuli in modum indu-
centur qui eand̄ suscepim̄ legem Sed
dicit aliquis Quid magnū p̄misit eis
si id q̄ nymuute hnt̄ et regina austra
h̄ et ip̄i hebim̄t maxima quide et
alia p̄na et t̄m̄ et post promittit Sed
et h̄c occulte in sm̄iat aliquid plus
illis de illis em̄ simpliciter dixit q̄ sur-
gent et adempnabunt gn̄atōm̄ hanc
de h̄is aut̄. Cum sederit filius hom̄is
sederitis et uas manifestū est gō
q̄ tan regnabunt et quicabunt in gloriā
illa honorem em̄ et gloriā ineffabile
signauit p̄ thronos. Qualit̄ aut̄ p̄
missio impleta ē. Numq̄ em̄ et iudas
sederit. Nequāq̄. lex em̄ ad nō pot̄a
est p̄ ierem̄ā p̄phetam loquar super
gentem et regnū. ut dicitur et planto
illud Sed si fecit malū in corpore meo
p̄mittebo et ego de bonis q̄ locutus sic
ut facerem eis q̄ dicit Si indignos se-
rip̄os p̄missione faciant non adhuc
faciam quod p̄misi. Indignū aut̄ sc̄p̄m̄
p̄cipatu iudas dicit et p̄ h̄c et
loquitur discipulis nō simpliciter eis p̄m-
sit. Neq̄ em̄ dixit. Vos sederitis
sed adiecit qui sc̄p̄m̄ est me ut h̄nt

iudam concludat et eos qui postea fu-
turi erant attrahet non em̄ ad illas
p̄las dicitur ē neq̄ ad iudam iad indignū
effectū. **Lyellarius** Sequela gō x̄p̄i aptos
sup̄ x̄i thronos iudicandis x̄i et t̄bis
isrl̄ in x̄i p̄narchas gloriā copulauit.
Augustinus xx. de ca. dei. Sed hoc em̄ loco
distans cū suis discipulis iudicatus ihm̄
unde et alibi iudeis dicit. Ideo iudices
vri erunt. Nec qm̄ super x̄i sedes
sessuros ait x̄i p̄las homines cū ip̄o
iudicandos putare debem̄. Duodenariū
quippe nō unū quidem signata est
iudicandū multitudine p̄ter duas p̄tes
nū septenariū quo signatur p̄ter
vniuersitas. Que due p̄tes. i. tres et q̄-
tuor alia p̄ aliam multiplicata non fa-
ut. Alioq̄ qm̄ in locū iude traditoris
ap̄tm̄ mat̄ia legitima ordinatū ap̄tm̄
paulus qui plus illis omnibus laborauit
ubi ad iudicandū sedeat nō habet. Qui
p̄fecto t̄ualis s̄is ad nūm iudicū s̄ p̄
t̄m̄ dem̄at. Cum dicit. **Augustinus** in li-
da p̄na. In h̄ ergo nō iudicandū oēs
intelligim̄t qui p̄pter eum̄ sua om̄ia
dimittere et secuti s̄ dñm̄. **Gregorius** p̄
max. Quis quid em̄ stimulo diuini amo-
ris exortatus h̄c possessa reliquerit
illuc p̄uidens culmen iudiciale p̄tatis
obtinebit ut simul tū iudeo cū iudice
ueniat qui nūc cōsp̄d̄tōe iudicij s̄p̄
spontanea paupertate castigat. **Augustinus** xx
de au. dei. Descrips̄ quosq̄ iudicandis in
hō nō duodenariū similes causa est.
Non em̄ quia dicitur est iudicantes x̄i
tribus isrl̄ tribus leui que x̄i est ab
eis iudicanda non erit aut̄ p̄tū illū
ap̄tm̄ non ead̄ totas gentes iudicabit.
Crisostomus sup̄ act. Vel p̄ h̄ q̄ dicit. In re-
gnatōe p̄mittat t̄p̄is xp̄iantat̄ futu-
p̄a ascensionem suā qm̄ saluet om̄s re-
gnant̄ p̄ bapt̄m̄ et illud ē t̄p̄a qm̄
xp̄us sedet in sede maiestatis sue. Et
vide q̄ non de t̄p̄e fut̄ iudicij dicit
sed de uocacōe gentiū vniuersarū. Non
em̄ dixit. Cum uent̄ filius hom̄is se-

deus super sedem maiestatis sue. sed et
 sedet in sede maiestatis sue. Et ex tunc fit
 ex quo gentes recede respunt in xpm
 Et idem illud ps. Regnabit deus super
 gentes. deus sedet super sedem sanctam suam
 Et ex tunc apti sederunt super xii thronos
 i. in omnibus xpians. ad iudicandum xpians
 qui suscipit verbum petri. thronus sit pet
 et sic de alys aptis. Sedent ergo apti
 in xii thronis in xii ptes distinctis s
 differentia aiaz et diuinitates cordiu quas
 plus deus cognoscit. Sicut em iudeoz
 aplos in xii tribus fuit diuisus sic et
 vniuersus ppls xpianus diuidit in xii
 tribus ut queda aie sunt decibus. In
 ben et similit de alys pte diuersas vir
 tutes. Non em omes gre in omnibus ei
 liter sunt sed vnus procedit in ista alia
 milla et sic apti iudicabunt xii tribus
 isrl. i. omes iudeos et pte hoc q vbi
 aptoz e agentibz receptu. Omne aute
 xpian p quide xii sedes aptoz sed v
 sedes xpi. xpi em omes verites sue
 q vna sedes. quia in omi virtute est
 ipse plus pfectus e vnus quisp ead aptoz
 in aliquo bono spuali fit pfectus ut pe
 trus in fide phes in innocencia et
 sic de alys et p de re tribucoe aptis i
 ho mudo dandi xpian loquat demrat
 q sequit. Et omne qui reliquit domu
 uel fratrem uel sorores aut patrem aut ma
 trem aut uxorem aut filios aut agros
 ppter nome meum concuplu accipiet et
 vitam etna possidebit. Si em in hoc
 sculo concuplu recipit sine dubio et
 aptoz etia in hoc sculo merces futu
 pmettebat. **Criso in om.** vel distalis
 pmette futura quia exorsores erant
 tam et nihil pntu querebant alyis
 aut que sunt hic regnabit **Origenes**
 vel aliter. Si quis reliquit omnia et
 secutus fuit xpm que pmissa s petro
 et ipse recipiet. Si aut non omnia re
 liquit sed queda que spualit referunt
 referunt hic multiplicia recipiet et
 vitam possidebit eterna **Jeronim 9.**
 Et ordo aut huius sine quiddam trodu

cut mille annos post finem dicentes
 tunc nobis concuplu omi reys quas dimisit
 et vitam eterna ee reddenda. Et si in ve
 tis digna sit pmissio in uolubus appat
 turpitas ut qui vniam p dno dimisit
 tunc recipiat in futuro. Sensus igit
 iste alii canalia p saluatore dimisit spua
 lia recipiet que compuo et mto su q
 puo uis concenatus nris opet. **Orige
 nes** Sed et in hoc sculo quia pfectibus
 canalibus multas moent fies sedm fide
 sic et pentes omes epos et psbros et
 filios omes etatem filioz hentes sunt
 aut et angeli frateres et sorores omes
 q exhibunt se xpo vngines castas tam
 ista q nre hent interis q ille q ad vnu
 melis agros aut et domos multiplices
 i collige inique paradisi et ciuitate di
 sup hoc aut omia possidebit vita etna
Aug 9 pp. de au. dei hac etia q hic
 dicit. Concuplu accipiet exponens q
 am aptus aut alia p mequl hntes et
 omia possidentes. Concup em p ipa vniu
 state ponit alqm. **Jeronim 9** Quia
 dicit. Et omne qui reliquerit frim ut
 Congrat ille sine qua dixerat. Non
 separe hamoz apre suo ut Qui em p
 fidem xpi ad pdicacem eio omes ap
 factus qtempsetur atq diuitias et pet
 voluptates illi concuplu accipiet et
 vitam eterna possidebit. **Aug in omi**
 Quia dicit alii reliquit moore. no
 hoc ait ut simpliat nupae diuellant
 sed ut omnibus pferant fidei pietate
 videt aut mequl et pfectores tpus oc
 ulte in smude. q em multa futuri erat
 filios ad pietate trahentes cu h accideit
 nec p pibus nec p uicis habebant
Valerius Vm quia multi vtriuq studiu
 no cad que mapuit mtencoe pietate
 confirmant sed uel tepesue uel accelat
 labunt. Sequit ayulti aut erud p m
 nauissimi et nouissimi p m. **Origenes**
 p hoc exhortat eos qui nuper accedut
 ad vbu dei dnu ut festinent ad pfectu
 astende p multos qui vident se misse
 i fide. pt etia hic sensus deservit eos

